EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 8.5.2026
COM(2026) 196 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Současný stav provádění Paktu o migraci a azylu

1. ÚVOD

Pakt o migraci a azylu[1] představuje klíčový krok ve vývoji komplexního přístupu k migraci, azylu, správě hranic a integraci. Poskytuje pevný základ pro spravedlivý, pevný a účinnější způsob řízení migrace a azylu v Unii tím, že zajišťuje vyvážený systém solidarity a odpovědnosti. Po dvouletém přechodném období od vstupu paktu v platnost se začne plně uplatňovat 12. června 2026, čímž se zahájí nová etapa evropského řízení migrace. Na přípravě systémů EU a jednotlivých států se intenzivně pracuje. Na základě společného prováděcího plánu[2] členské státy, Komise a agentury EU úzce spolupracují s cílem zajistit, aby se nový legislativní rámec promítl do praxe, a tím zajistit účinné řízení migrace v Unii, podpořit připravenost a odolnost ve stále složitějších geopolitických souvislostech a nastavit rovnováhu mezi solidaritou a spravedlivým rozdělením odpovědnosti.

Toto sdělení popisuje **současný stav provádění** paktu, zaměřuje se na pokrok dosažený od listopadu 2025[3] a vymezuje klíčové oblasti pro další kroky předtím, než pakt v červnu vstoupí v platnost. Tato třetí aktualizace reaguje na požadavek[4] nařízení o řízení azylu a migrace pravidelně informovat Evropský parlament a Radu o pokroku dosaženém při provádění paktu.

Pakt **přepracovává evropský migrační a azylový rámec**. To vyžaduje významnou právní a operativní transformaci spolu s trvalým politickým závazkem. Dvouleté přechodné období odráží rozsah a složitost tohoto souboru reforem: systému postaveném na deseti vzájemně propojených legislativních aktech, z nichž každý vyžaduje koordinované a integrované provádění napříč vnitrostátními orgány, orgány a subjekty EU, jakož i přizpůsobení vnitrostátních právních předpisů, správních postupů a operačních protokolů.

Celkově lze říci, že v posledních letech **bylo při zavádění tohoto rozsáhlého a složitého rámce dosaženo značného pokroku**. Zejména od května 2026 je mnoho členských států na dobré cestě k úpravě svých vnitrostátních právních předpisů, k zavedení a organizaci povinných kontrol a řízení na hranicích, včetně zřízení nezávislých monitorovacích mechanismů, a k dosažení dostatečné přijímací kapacity. Řada členských států rovněž podnikla důležité kroky ke snížení počtu nevyřízených žádostí a zpoždění v azylových řízeních, mimo jiné zvýšením kapacity a zajištěním odpovídajícího školení, a zároveň dokončila úsilí o poskytování právního poradenství a sladění s prací soudních systémů. Členské státy rovněž pokročily v posilování svých kapacit, aby mohly účinně zpracovávat přemístění z důvodu příslušnosti na členský stát příslušný pro žádost o azyl a plnit své závazky v oblasti solidarity.

Kromě toho byly také podniknuty významné kroky k další **zprovoznění, posílení a doplnění rámce paktu**. Patří mezi ně přijetí prvního rezervoáru solidarity v rámci ročního cyklu řízení

[1] https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum/legislative-files-nutshell_cs.
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0251&qid=1776165824453.
[3] První zpráva o současném stavu provádění paktu,

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0319&qid=1776165712928; druhá zpráva: příloha I k dokumentu COM/2025/795 final.
[4] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351 ze dne 14. května 2024 o řízení azylu a migrace, o změně nařízení (EU) 2021/1147 a (EU) 2021/1060 a o zrušení nařízení (EU) č. 604/2013.

migrace[5], který je v současné době zaváděn do praxe koordinátorem EU pro solidaritu, jenž usnadňuje interakci a spolupráci mezi členskými státy s cílem dosáhnout vyváženého a účinného provádění; přijetí prováděcího nařízení o uplatňování nařízení o řízení azylu a migrace[6] s cílem pokročit v reformě dublinských pravidel; nebo dokončení strategického plánování podpory ve výši 3 miliard EUR z fondů EU na podporu provádění paktu a přijetí vysídlených osob z Ukrajiny[7]. Kromě toho vstoupila v platnost pozměněná pravidla o bezpečných třetích zemích a první seznam EU bezpečných zemí původu a probíhají jednání o návrhu nařízení o navracení[8] s cílem rychle dosáhnout dohody o chybějící části paktu.

Současně **je třeba vyvinout další úsilí k odstranění zbývajících nedostatků**. Připravenost jednotlivých členských států se liší vzhledem k tomu, že státy čelí různým výzvám. Je naléhavě nutné, aby členské státy přijaly veškerá nezbytná opatření k dalšímu naplňování všech základních prvků, se zaměřením především na nejdůležitější složky. Členské státy musí zejména zajistit, aby úprava jejich vnitrostátních právních předpisů byla dokončena včas; aby byly otestovány a plně zavedeny základní funkce systému Eurodac[9], centrální biometrické databáze na podporu paktu; a aby se urychlilo zadávání veřejných zakázek a výstavba zařízení v určených místech pro prověřování a řízení na hranicích. V tomto ohledu musí členské státy zajistit včasné vytvoření odpovídající kapacity pro prověřování a řízení na hranicích, včetně opatření k účinnému zabránění útěkům a druhotnému pohybu, a rozšířit spolupráci se třetími zeměmi v oblasti zpětného převzetí osob, na které se vztahuje řízení o návratu na hranicích. Dále je třeba urychlit přípravné kroky pro účinné uplatňování pravidel odpovědnosti a pro přemísťování a včas zavést nové právní a jiné záruky, včetně mechanismu monitorování základních práv. Mezitím pokračují práce na uvedení mechanismu solidarity do praxe.

Kromě provádění paktu již **přináší výrazné výsledky** i komplexní přístup k řízení azylu a migrace a naše soustavné úsilí v oblasti migrační diplomacie se třetími zeměmi. Nelegální překračování vnějších hranic EU se v roce 2025 snížilo o 26 % ve srovnání s rokem 2024. Počet osob, které se pokusily nelegálně překročit hranice, je nejnižší od roku 2021. To vše je výsledkem změn politiky Unie a členských států, rostoucího souladu mezi členskými státy a posílené spolupráce s partnerskými zeměmi na klíčových migračních trasách.

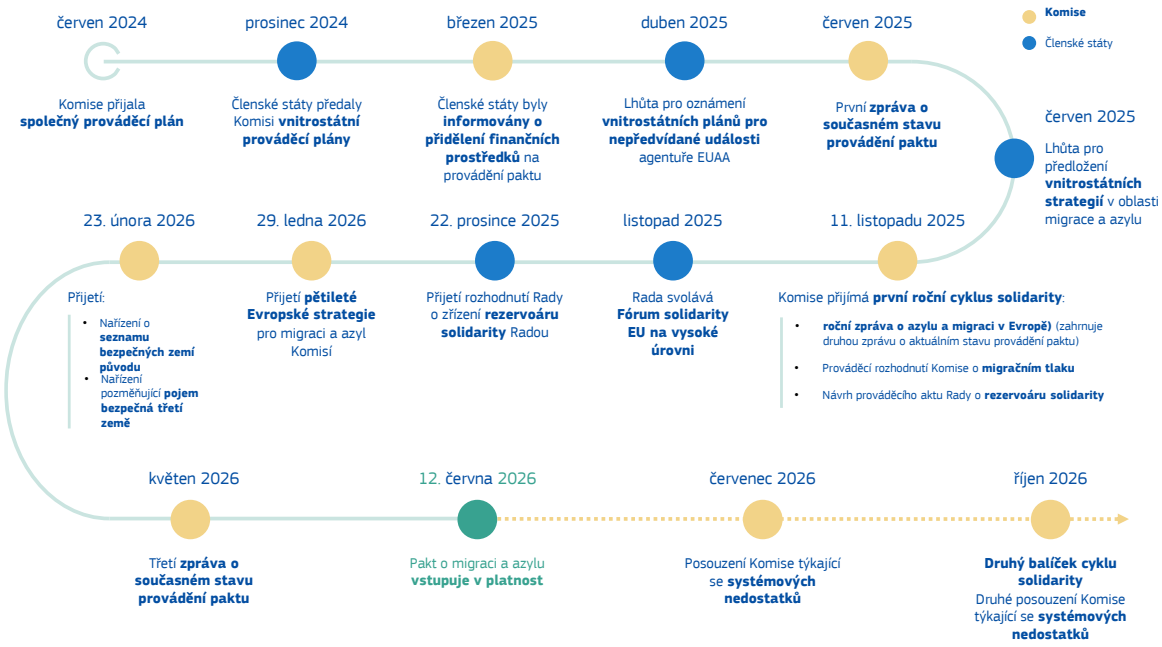
V návaznosti na tuto dynamiku stanovuje evropská strategie řízení azylu a migrace[10] **cíle pro nadcházející roky**: předcházet nelegální migraci a rozbít operační model zločineckých převaděčských sítí, chránit lidi prchající před válkou a pronásledováním a zároveň zabránit zneužívání azylového systému a podpořit příchod talentů do Unie, aby se zvýšila konkurenceschopnost našeho hospodářství. Prioritou bude i nadále zajištění pevného,

[5] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/2642 ze dne 22. prosince 2025, o zřízení ročního rezervoáru solidarity na rok 2026.
[6] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2025/2055 ze dne 2. října 2025, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351, pokud jde o řízení azylu a migrace, a kterým se zrušuje nařízení Komise (ES) č. 1560/2003.
[7] https://home-affairs.ec.europa.eu/news/european-commission-provides-additional-eur-3-billion-support-migration-and-asylum-management-2025-05-12_en.
[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0101.
[9] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358 ze dne 14. května 2024 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů.
[10] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52026DC0045.

spravedlivého a účinného systému řízení azylu a migrace založeného na paktu, který se dokáže přizpůsobit geopolitickému vývoji a reagovat na něj.

Za tímto účelem Komise **vyzývá všechny členské státy, aby dále zintenzivnily své úsilí o včasné provedení paktu**. Přitom je důležité, aby členské státy spolupracovaly s místními a regionálními orgány, sociálními partnery, organizacemi občanské společnosti a dalšími zúčastněnými stranami a zapojily je do této činnosti, přičemž je třeba využít všechny zdroje, které jsou na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni k dispozici. Komise zůstává v kontaktu s členskými státy, aby odstranila zbývající nedostatky, a je připravena nadále poskytovat potřebnou podporu.

Zahájení uplatňování paktu je důležitým krokem. Tím však celý proces nekončí. Aby nový evropský systém řízení migrace vešel do praxe, **bude třeba pokračovat v úsilí i po červnu**.

2. PLNĚNÍ NA ÚROVNI UNIE

Kromě evropské strategie řízení azylu a migrace byly v únoru přijaty a vstoupily v platnost **klíčové legislativní iniciativy**, které jsou součástí komplexního přístupu a jejichž cílem je dokončit a doplnit pakt.

Revidovaná pravidla o bezpečných třetích zemích[11] členským státům usnadňují prohlášení žádosti o azyl za nepřípustnou v případech, kdy by žadatelé mohli získat účinnou ochranu ve třetí zemi, která je pro ně bezpečná a kde by byla jejich žádost o ochranu posouzena. To by mělo přispět k dalšímu snížení tlaku na vnitrostátní azylové systémy a omezení pobídek k nelegální migraci při zachování právních záruk a plném dodržování základních práv. Nový

[11] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/463 ze dne 24. února 2026, kterým se mění nařízení (EU) 2024/1348, pokud jde o uplatňování pojmu bezpečná třetí země.

seznam EU bezpečných zemí původu[12] podporuje jednotnější přístup napříč členskými státy při vyřizování žádostí, které jsou pravděpodobně neopodstatněné, což umožňuje rychlejší a efektivnější vyřizování těchto žádostí prostřednictvím zrychleného řízení nebo řízení na hranicích.

V uplynulých měsících **Komise pokračovala v podpoře úsilí členských států** o úpravu jejich vnitrostátních právních rámců. Koordinace byla zajištěna zejména prostřednictvím Strategického výboru pro přistěhovalectví, hranice a azyl (SCIFA) a dvoustranných dialogů Komise s členskými státy. Platforma solidarity zůstává hlavním fórem pro provádění rezervoáru solidarity, dokud v červnu 2026 nezačne fungovat fórum solidarity EU na technické úrovni. Stávající kontaktní výbory a skupiny odborníků nadále diskutovaly o právním rámci a poskytovaly k němu pokyny, často prostřednictvím společných schůzek různých skupin, aby pomohly určit synergie mezi legislativními nástroji a zabránily duplicitě.

Komise se zapojuje do pravidelných debat s **Evropským parlamentem**, zejména s Výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a s pracovní skupinou pro azyl – provádění paktu / společného evropského azylového systému.

Spolupráce s **občanskou společností** probíhá v rámci různých fór, včetně Evropského fóra pro migraci (setkání se uskutečnilo v listopadu 2025) a dvoustranných kontaktů. Spolupráce se sítěmi **soudních orgánů** zahrnovala spolupráci s Evropskou sítí rad pro justici (ENCJ) v oblasti řízení na hranicích s cílem určit způsoby, jak podpořit vnitrostátní soudní orgány při procesních změnách zavedených paktem.

Agentury EU, zejména Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), agentura eu-LISA, Frontex, Europol a Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA), nadále úzce spolupracují s Komisí a členskými státy na podpoře reformního procesu. V souladu se společným prováděcím plánem postupují podle plánu při přípravě požadovaných pokynů, šablon a školicích materiálů. Agentury také nadále poskytují členským státům na jejich žádost přizpůsobenou pomoc a pomáhají jim řešit nově vznikající a vyvíjející se problémy[13]. V návaznosti na pilotní monitorovací akce agentury EUAA v Estonsku a Nizozemsku, jejichž cílem byla příprava na zavedení nového mechanismu pro monitorování technického a provozního uplatňování *acquis* v oblasti azylu ve všech členských státech, bude do června 2026 dokončena revize monitorovací metodiky a ve druhé polovině roku 2026 budou monitorovány první tři členské státy[14].

Komise rovněž pokračuje v poskytování podpory členským státům prostřednictvím **Nástroje pro technickou podporu**. Nástroj podporuje osm členských států[15] při provádění konkrétních reforem uvedených v jejich vnitrostátních prováděcích plánech ve spolupráci s Mezinárodním

[12] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/464 ze dne 24. února 2026, kterým se mění nařízení (EU) 2024/1348, pokud jde o vytvoření seznamu bezpečných zemí původu na úrovni Unie, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L_202600464.

[13] Další podrobnosti o podpoře agentur jsou uvedeny v příslušných oddílech. Kromě toho agentura EUAA v současné době podporuje dvanáct členských států na základě společných operačních plánů, agentura Frontex má 36 společných operací s členskými státy a zeměmi v sousedství a agentura eu-LISA vede revizi systému Eurodac.

[14] Slovensko, Malta a Bulharsko.

[15] Belgie, Česko, Estonsko, Irsko, Řecko, Itálie, Rumunsko a Slovensko.

střediskem pro rozvoj migrační politiky (ICMPD) a Mezinárodní organizací pro migraci (IOM). Některé z těchto členských států se rovněž zapojují do vzájemného učení prostřednictvím společenství praxe, které zahrnuje například tematické semináře a praktické výměny[16] a je zřízeno s podporou ICMPD a posíleno účastí *ad hoc* některých agentur EU.

3. UVEDENÍ ZÁKLADNÍCH PRVKŮ DO PRAXE – AKTUÁLNÍ INFORMACE O DOSAŽENÉM POKROKU

S podporou práce v kontaktních výborech Komise, které nadále vypracovávají další pokyny a pomáhají řešit objevující se dotazy a otázky, **se zavádějí** nezbytné **vnitrostátní právní předpisy**. Nejméně v jedenácti členských státech jsou návrhy právních předpisů v parlamentním postupu[17] a většina ostatních členských států je v závěrečné fázi přípravy potřebných návrhů[18]. Pět členských států již přijalo většinu příslušných vnitrostátních právních předpisů[19].

Na základě potřeb identifikovaných ve vnitrostátních prováděcích plánech, **bylo dokončeno strategické programování 3 miliard EUR** vyčleněných na provádění paktu pro 26 členských států[20]. Tento proces umožnil posoudit problémy, kterým členské státy čelí, což pomohlo maximalizovat přidanou hodnotu fondů EU a doplnit stávající financování EU z vnitrostátních programů a vnitrostátních rozpočtů. Do dubna 2026 byla přijata většina souvisejících změn programu[21], přičemž u zbývajících změn tento proces stále probíhá[22].

Obecné hlavní výzvy a další kroky

Je zásadní, aby členské státy **dokončily nezbytné právní úpravy** a aby státy, které stále připravují potřebné legislativní rámce, urychleně pokročily.

Komise bude monitorovat **využívání zdrojů EU** pro pakt, mimo jiné prostřednictvím schůzek k přezkumu výkonnosti Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) a Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (NSHV). Komise a členské státy přezkoumají v druhé polovině roku 2026 celkovou výkonnost programů na základě finančních údajů o čerpání finančních prostředků a operačních údajů o pokroku při plnění dohodnutých cílů. Část rozpočtu tematického nástroje AMIF na období 2026–2027 může být uvolněna na poskytnutí další podpory členských států na základě potřeb zjištěných během pokračující výměny informací o provádění paktu při zohlednění dalších priorit. Zdroje EU by měly být použity na

[16] Členské státy sdílejí nástroje, šablony, pracovní postupy a zkušenosti s cílem řešit společné výzvy a podporovat sbližování přístupů. Témata se týkala například nařízení o prověřování, provádění posouzení zranitelnosti a právního poradenství.
[17] Rakousko, Chorvatsko, Dánsko, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Finsko a Rumunsko.
[18] Belgie, Lotyšsko, Litva, Španělsko a Švédsko jsou v závěrečné fázi přípravy nebo dokončily návrhy opatření. Ačkoli Dánsko není vázáno nařízením o azylovém řízení, jeho nový právní rámec bude zahrnovat možnost aktivovat v případě potřeby azylové řízení na hranicích.
[19] Česko, Kypr, Německo, Irsko a Slovensko.
[20] Maďarsko dosud nepožádalo o přidělené prostředky související s paktem.
[21] Bulharsko, Česko, Estonsko, Finsko, Francie (NSHV), Chorvatsko, Itálie, Litva, Lotyšsko (AMIF), Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.
[22] Kypr, Belgie, Lucembursko, Lotyšsko (NSHV), Polsko, Dánsko (NSHV) a Francie (AMIF). Země přidružené k Schengenu vedou zvláštní strategický dialog o paktu s cílem předložit pozměněný program do 12. června 2026.

pokrytí problémů v oblastech, které mají zásadní význam pro provádění paktu nebo které musí být v daném členském státě řešeny přednostně vzhledem k jejich možnému dopadu na připravenost.

3.1. ZÁKLADNÍ PRVEK 1 – EURODAC

Dobré fungování systému Eurodac je pro fungování paktu klíčové. **Členské státy musí i nadále úzce spolupracovat s Komisí a agenturou eu-LISA**, aby koordinovaly provádění, a v případě potřeby neprodleně žádat o pokyny a tyto pokyny obdržet.

V polovině dubna 2026 jedenáct členských států oznámilo, že jsou plně na cestě k tomu, aby do června zahájily práci v novém systému Eurodac[23]. Šestnáct členských států uvedlo, že se stále potýkají s různými problémy, očekávají však, že se jim podaří vyřešit zbývající otázky včas[24]. Hlavními problémy, kterým členské státy čelí, jsou zpoždění ve vnitrostátních postupech zadávání veřejných zakázek, přičemž jedenáct členských států prohlásilo, že se budou spoléhat na centralizované řešení vyvinuté agenturou eu-LISA[25].

Pokračuje testovací kampaň nového systému, do níž jsou zapojeny členské státy a agentura eu-LISA. Výsledky testů podle očekávání ukazují, kde je třeba provést změny technických konfigurací na vnitrostátní úrovni. K odstranění těchto nedostatků bude zapotřebí společné úsilí na vnitrostátní úrovni s pomocí agentury eu-LISA. V reakci na tyto výzvy agentura eu-LISA pravidelně poskytuje zpětnou vazbu na písemné dotazy a pořádá schůzky s Komisí a dalšími zúčastněnými stranami.

Členské státy se zavázaly k souboru milníků pro testování technické shody jejich provádění a testování jejich obchodních procesů. Na 62. zasedání správní rady agentury eu-LISA, které se konalo 18. března, bylo konstatováno, že mnoho členských států dosáhlo celkově dobrého pokroku, a byl potvrzen plán na zahájení provozu v červnu 2026. Některé členské státy musí zároveň zvýšit své úsilí poté, co nesplnily dohodnutý milník pro testování k 15. dubnu. K 24. dubnu dokončilo testování shody devatenáct členských států[26]. Zbývající členské státy budou muset toto testování urychleně dokončit. Státy, které uplatňujía přístup hybridního provádění[27], by měly svyužít záložní variantu, pokud se problémy s jejich vnitrostátním prováděním protáhnou. Pokud jde o testování obchodních procesů, členské státy musí co nejdříve prokázat

[23] Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Česko, Řecko, Malta, Rumunsko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.
[24] Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko a Slovensko.
[25] Centralizované řešení, které členským státům umožňuje provádět operace systému Eurodac prostřednictvím webového uživatelského rozhraní, je nouzovou variantou pro členské státy, které se potýkají s obtížemi při provádění na vnitrostátní úrovni.
[26] Belgie, Bulharsko, Česko, Estonsko, Finsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lucembursko, Lotyšsko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.
[27] Členské státy mohou nařízení o Eurodacu provádět buď úpravou svých vnitrostátních systémů na základě dokumentu Eurodacu pro ovládání rozhraní, což umožní automatizovanou interakci (mezi systémy) mezi vnitrostátními a centrálními systémy Eurodac, nebo použitím webového uživatelského rozhraní, které vyvinula agentura eu-LISA, což umožní koncovým uživatelům provádět operace prostřednictvím samotného rozhraní a sníží potřebu vnitrostátního provádění. Hybridní provádění znamená využití interakce mezi systémy pro nejnáročnější operace (např. přenos nových datových sad), zatímco pro méně náročné operace se spoléhá na webové uživatelské rozhraní.

dostatečné výsledky testování všech kritických obchodních procesů; devět členských států, které ještě nezačaly, tak musí učinit urychleně[28].

Byl přijat prováděcí akt Komise o statistice napříč systémy[29] a všechny požadované změny nelegislativních aktů, které má Komise přijmout na podporu rámce interoperability mezi informačními systémy EU, kromě jedné[30]. To umožní také využívání systému Eurodac Evropským systémem pro cestovní informace a povolení (ETIAS), jakmile bude do konce roku 2026 uveden do provozu.

Agentura eu-LISA pokračuje v plnění napjatého časového harmonogramu. Díky její práci je nyní centrální systém Eurodac připraven zvládat všechny požadované funkce[31]. Agentura eu-LISA rovněž úspěšně začlenila systém Eurodac do rámce interoperability a propojila jej se společným úložištěm údajů o totožnosti, Evropským vyhledávacím portálem a sdílenou službou pro porovnávání biometrických údajů.

Hlavní výzvy a další kroky

V nadcházejících měsících je třeba se zaměřit především na testování systému Eurodac a školení personálu. Agentura eu-LISA uspořádala několik specializovaných seminářů o testování a funkcích webového uživatelského rozhraní. Agentura Europol a orgány členských států, které mají právo přístupu do systému Eurodac, by měly investovat do odpovídajícího školení a odpovídajícím způsobem testovat své operační postupy. Pro úspěšné zahájení provozu je zásadní včasné pořízení IT řešení a souvisejícího hardwaru (např. strojů Eurodac)[32].

Členské státy, které se rozhodly pro přístup k hybridnímu provádění, ale kterým hrozí zpoždění, musí zajistit provozní připravenost na základě centrálního řešení a provést příslušné testování.

3.2. ZÁKLADNÍ PRVEK 2 – NOVÝ SYSTÉM PRO ŘÍZENÍ MIGRACE NA VNĚJŠÍCH HRANICÍCH UNIE

Počet členských států, které již mají nebo se chystají mít jak přijímací zařízení, tak lidské zdroje pro vytvoření **přiměřené kapacity pro řízení na hranicích,** se od poslední aktualizace **zvýšil** na patnáct[33]; zbývajících jedenáct členských států[34] musí urychleně zvýšit úsilí o vytvoření a dosažení odpovídající kapacity. Některé členské státy musely určit provizorní (dočasná) řešení, zatímco se budují nová zařízení, jako jsou víceúčelová centra[35]. Stávající místa jsou

[28] Chorvatsko, Dánsko, Francie, Maďarsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Portugalsko a Slovensko.
[29] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2026/533 ze dne 11. března 2026, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1358, pokud jde o obsah měsíčních propojených statistik s využitím údajů ze systému Eurodac, Vízového informačního systému, Evropského systému pro cestovní informace a povolení a Systému vstupu/výstupu podle čl. 12 odst. 3 uvedeného nařízení.
[30] Z důvodu jednání o novém harmonogramu dodání revidovaného vízového informačního systému se odkládá akt, kterým se stanoví shoda mezi údaji vízového informačního systému a systému Eurodac.
[31] Vzhledem k náročnému časovému harmonogramu se Komise a agentura eu-LISA dohodly na funkcích, u kterých je nezbytně nutné, aby byly zavedeny v červnu. Další funkce přibudou do konce roku.
[32] Mezi členské státy, v nichž probíhají veřejné zakázky související se systémem Eurodac a které jsou obecně na dobré cestě, patří Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Dánsko, Německo, Irsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Slovinsko a Španělsko. Francie a Slovensko tento proces ukončily.
[33] Rakousko, Belgie, Chorvatsko, Kypr, Česko, Finsko, Francie, Irsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Portugalsko, Slovensko a Švédsko.
[34] Bulharsko, Estonsko, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Polsko, Rumunsko a Slovinsko.
[35] Např. Estonsko, Lotyšsko a další.

rekonstruována tak, aby splňovala normy požadované paktem, a v některých členských státech jsou přijímána opatření k zabránění útěkům[36]. Místa, kde členské státy provádějí řízení na hranicích, musela být Komisi oznámena do poloviny dubna 2026: do 4. května oznámilo Komisi tato místa sedmnáct členských států[37]. Aby předešly novým lhůtám pro řízení na hranicích, zavedly některé členské státy lhůty pro soudy a/nebo se pokusily zvýšit kapacitu soudů s cílem předejít úzkým místům ve fázi odvolání. Opatření zahrnují navýšení personálních zdrojů a technické infrastruktury, včetně zařízení pro pohovory na dálku[38]. Mezi další přípravná opatření patří vytvoření nebo aktualizace standardních operačních postupů a pokynů, digitalizace postupů a zavedení společných systémů pro správu případů[39].

Komise na základě diskusí s vnitrostátními odborníky, příslušníky pohraniční stráže, azylovými úředníky a pracovníky zabývajícími se případy navracení aktualizuje návrh pokynů pro azylové řízení a řízení o návratu na hranicích. Nová Praktická příručka agentury EUAA k azylovému řízení na hranicích, kterou přijala správní rada agentury EUAA v březnu 2026[40], popisuje klíčové praktické prvky pro účinné řízení na hranicích.

Většina členských států pokročila v zavádění a organizování povinného **prověřování**[41]. Přibližně dvě třetiny členských států informovaly příslušné kontrolní orgány ještě před uplynutím lhůty 12. června[42]. Mnohé z nich již školí personál nebo dokončují plánování školení, mnohé s podporou – nebo s využitím materiálů – agentur EUAA a Frontex, jakož i IOM[43]. Pilotní prověřování organizovaná s podporou agentur Frontex, EUAA a Europol proběhly na ostrově Lampedusa a na Sicílii, jakož i na letišti v Lisabonu a na pozemní hranici v Rumunsku. Komise dále rozvíjí své pokyny k provádění nařízení o prověřování s ohledem na budoucí aktualizaci Praktické příručky pro příslušníky pohraniční stráže. Školící moduly o prověřování, které vypracovaly agentury EUAA a Frontex, byly uživatelům zpřístupněny koncem září 2025. Obě agentury sladily obsah svých školení, aby zajistily harmonizované provádění. Agentura Frontex vypracovala program školení pro příslušníky pohraniční stráže, který se přizpůsobuje vnitrostátním podmínkám. Agentura EUAA vypracovala vzdělávací modul „Úvod do prověřování v kontextu mezinárodní ochrany“, který je k dispozici od března

[36] Např. Rakousko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Španělsko a Itálie.
[37] Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Itálie, Lotyšsko, Litva, Malta, Nizozemsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko a Švédsko.
[38] Chorvatsko a Nizozemsko zavedly nové právní předpisy, které stanoví lhůty pro soudní orgány. Belgie a Chorvatsko investovaly do kapacit, jako je nový personál a/nebo technická infrastruktura. Itálie přijímá další zaměstnance do azylových komisí a na soudy. Francie posílila kapacitu odvolacích soudů, které přezkoumávají rozhodnutí o navrácení. Kypr právě posiluje Správní soud pro mezinárodní ochranu o čtyři soudce.
[39] Členské státy, které aktualizovaly pokyny a operační postupy: Rakousko, Chorvatsko, Estonsko, Francie, Litva, Malta, Řecko, Itálie a Španělsko. Členské státy, které přijaly opatření k digitalizaci řízení nebo zavedly společné systémy správy případů: Rakousko, Belgie, Chorvatsko, Česko, Estonsko, Francie, Itálie, Litva, Malta, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.
[40] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-asylum-border-procedure.
[41] Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Česko, Kypr, Estonsko, Finsko, Francie, Řecko, Irsko, Litva, Malta, Nizozemsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Lotyšsko, Španělsko a Švédsko jsou na cestě k zavedení prověřování; Itálie je připravena na příchody po moři.
[42] Rakousko, Belgie, Bulharsko, Česko, Dánsko, Finsko, Island, Francie, Chorvatsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Norsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švýcarsko.
[43] Patří sem Rakousko, Belgie, Francie, Německo, Španělsko, Finsko, Itálie, Slovensko a Česko. Veškerá školení byla dokončena v Bulharsku.

2026[44]. Sada nástrojů pro prověřování[45], kterou vyvinuly agentury Frontex a EUAA, doplňuje pokyny Komise a zahrnuje soubor šablon, pokynů a praktických materiálů. Na základě zkušeností získaných při testování v terénu v Itálii a Rumunsku byla dokončena konečná verze sady nástrojů pro prověřování, která byla rozeslána členským státům k použití, včetně kontrolního seznamu pro lékaře.

Hlavní výzvy a další kroky

Členské státy musí neprodleně jednat, aby zajistily plné zprovoznění prověřování a řízení na hranicích. To se týká zejména některých členských států[46], které potřebují zajistit **přiměřenou kapacitu**. Některé členské státy se spoléhají na dočasná řešení, dokud nebudou připravena nově plánovaná zařízení, je však důležité, aby tato řešení splňovala normy stanovené v nové směrnici o podmínkách přijímání a byla dostatečně personálně zajištěna. Členské státy, které dosud neoznámily Komisi místa, kde budou řízení na hranicích prováděna, tak musí učinit neprodleně[47].

Pro řízení postupu na vnějších hranicích musí členské státy zajistit, aby osoby podléhající řízení na hranicích nevstupovaly na území členských států, ale zůstávaly na vyhrazených místech. Pilotní prověřování odhalila problémy při prevenci útěků, které vedou k situaci, kdy není možné účinně nasměrovat dotyčné osoby k příslušnému dalšímu postupu. Na základě těchto zkušeností musí být pro členské státy prioritou **zavedení účinných opatření k zabránění útěkům a druhotnému pohybu**. Členské státy musí využít období, kdy orgány činné v trestním řízení provedou první zadržení, k provedení prověření, zejména kontroly totožnosti a bezpečnostní kontroly a registrace v systému Eurodac. V souladu s právními nástroji paktu se členské státy mohou navíc spoléhat na diferencované uplatňování omezení pohybu, zadržení a alternativ k zadržení, aby účinně zabránily útěkům, zajistily přiměřenost a dodržování základních práv, včetně případného přezkumu. Aby navíc pohraniční postupy fungovaly, budou muset třetí země plnit svou úlohu a dodržovat mezinárodní závazky týkající se zpětného přebírání svých vlastních státních příslušníků. V rámci své migrační diplomacie se EU více angažuje v příslušných třetích zemích. Členské státy musí posílit spolupráci v oblasti zpětného přebírání osob, aby byli nelegální migranti skutečně navráceni před uplynutím lhůty pro řízení o návratu na hranicích.

Prověřování i řízení na hranicích závisejí na účinné spolupráci různých zúčastněných stran. Další přípravné práce se musí zaměřit na vytvoření podmínek pro tuto spolupráci, mimo jiné prostřednictvím elektronických formulářů a vnitrostátních systémů správy případů, aby se předešlo překážkám nebo procesním nedostatkům[48]. Ujednání týkající se zdravotních kontrol ještě nebyla v některých členských státech dokončena[49]. Je důležité, aby byly informace poskytovány včas již ve fázi prověřování, aby členské státy mohly v případě potřeby uplatnit

[44] Více informací o modulu naleznete na tomto odkazu: https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/introduction-screening-context-international-protection#section14332-1.
[45] Vypracovaly agentury Frontex a EUAA a Komise s podporou agentury Europol a odborníků z členských států.
[46] Maďarsko, Bulharsko, Německo, Řecko, Lotyšsko, Itálie, Španělsko a Polsko.
[47] Rakousko, Česko, Řecko, Maďarsko, Lucembursko, Polsko, Portugalsko a Slovinsko.
[48] Související problémy se týkají různých oblastí, od zajištění IT infrastruktury a vývoje formulářů, řešení opatrovnictví nezletilých osob bez doprovodu až po nevyřešené určení míst.
[49] Patří mezi ně Estonsko, Německo, Slovinsko a Španělsko.

pravidla týkající se nesouladu. Prověřování by se mělo týkat všech příchodů, i když je jejich počet vysoký: proto musí být protokoly a pokyny stručné a zaměřené na klíčové aspekty, aby umožnily rychlé postupy a předešlo se situacím, kdy bude prověřena pouze část příchodů. To by mělo být v co největší míře provedeno již při prvotním zadržení donucovacími orgány, aby se účinně zabránilo útěkům, aniž by bylo nutné přijímat individuální rozhodnutí o zadržení nebo omezení svobody pohybu.

Komise je v úzkém kontaktu se všemi členskými státy s cílem řešit zbývající problémy. Kromě toho Komise s pomocí agentur EUAA a Frontex pořádá praktické semináře s nejpostiženějšími členskými státy[50]. Semináře jsou přizpůsobeny specifickému vnitrostátnímu kontextu každého členského státu na základě jeho zeměpisné a migrační situace, různých systémů přijímání a širších vnitrostátních institucionálních souvislostí. Cílem těchto seminářů, na nichž se setkávají všechny vnitrostátní orgány a klíčové zúčastněné strany zapojené do provádění paktu, včetně soudních orgánů, je přispět k zavedení plynulého procesu od prověřování přes azylové řízení na hranicích až po řízení o návratu na hranicích a pokrýt všechny nezbytné technické a provozní aspekty, které praxe vyžaduje. V zájmu zjednodušení koordinace požádala Komise členské státy, aby do června 2026 jmenovaly národní kontaktní místa pro prověřování a své vnitrostátní prověřovací orgány.

Od konce května Eurostat na svých internetových stránkách zveřejní seznam zemí s nízkou mírou uznávání žádostí o mezinárodní ochranu (20 % nebo méně), což je jeden z důvodů pro uplatnění povinného řízení na hranicích. Příslušné orgány členských států budou muset tento seznam pravidelně konzultovat, aby zajistily jasnost pro rozhodující orgány a dotčené žadatele a podpořily jeho společné uplatňování v celé Unii. V této souvislosti budou delegace EU v dotčených zemích rovněž poskytovat včasné informace na místě.

3.3. ZÁKLADNÍ PRVEK 3 – PŘEHODNOCENÍ PŘIJÍMÁNÍ

Většina členských států provádí dílčí reformy svých přijímacích systémů, aby se přizpůsobily novým pravidlům, zatímco v několika členských státech se jedná o součást rozsáhlejší systémové reformy[51]. Některé členské státy uvádějí dostatečné přijímací kapacity[52] a mnoho členských států buduje nová zařízení nebo rekonstruuje či přestavuje ta stávající[53]. V několika členských státech probíhají práce na zřízení nových víceúčelových center[54]; modely a plány vypracované agenturou EUAA a Komisí jsou pro tento účel i nadále užitečné[55].

[50] Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Řecko, Itálie a Španělsko.
[51] Portugalsko, Irsko a Švédsko. Švédsko přechází od soukromého ubytování ke kolektivním centrům.
[52] Např. Česko, Litva, Francie, Finsko, Španělsko, Malta, Slovensko a Řecko (pevnina).
[53] Např. Rakousko, Chorvatsko, Česko, Estonsko, Itálie a Malta. Zpoždění se očekává v Bulharsku, na Kypru, v Lotyšsku, Slovinsku, na Slovensku a v Portugalsku.
[54] Např. Rakousko, Chorvatsko, Kypr, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Portugalsko, Rumunsko a Slovensko.
[55] Agentura EUAA uplatňuje tyto plány v souvislosti s podporou Rumunska.

Různé členské státy pokračují v práci na zavedení různých přijímacích režimů pro různé skupiny žadatelů. Tato opatření mohou být užitečná pro uspokojení potřeb zranitelných osob[56] nebo rodin a pro poskytnutí vyhrazených zařízení pro případy přemístění[57].

Rozvoj digitální integrace a propojení stávajících systémů správy případů, zlepšení předávání údajů a usnadnění přístupu k informacím pro příslušné orgány zůstává i nadále jednou z hlavních oblastí činnosti pro téměř všechny členské státy, ačkoli se situace a výchozí podmínky liší[58]. Mnoho členských států bude pravděpodobně pokračovat v projektech integrace systémů správy případů i po červnu 2026.

Pokračuje práce v kontaktním výboru pro přijímání, který se zaměřuje na provedení směrnice o podmínkách přijímání z roku 2024 ve vnitrostátním právu a na přechod od v současnosti platné směrnice k jejímu přepracovanému znění. To zahrnuje také ustanovení o používání omezení svobody pohybu, zadržení a alternativ k zadržení, která budou podrobně popsána ve zvláštních pokynech. Jeden členský stát již oznámil úplné provedení směrnice o podmínkách přijímání ve vnitrostátním právu ještě před červnovou lhůtou pro provedení[59]. Na základě práce v přijímací síti agentury EUAA vydala agentura EUAA v prosinci 2025 Praktickou příručku o řízení přijímacího střediska[60]. Ta zahrnuje klíčové prvky související s řízením a organizací přijímacích středisek se zvláštním zaměřením na počáteční fázi přijímání a vazbu na procesní aspekty. Zdůrazňuje také důležitou roli přístupu k včasným integračním opatřením během přijímací fáze při vytváření základu pro následné úspěšné začlenění do hostitelské společnosti. To zahrnuje prvky směrnice o podmínkách přijímání: přístup k jazykům, občanskému vzdělávání a odbornému vzdělávání, k trhu práce a k postupům uznávání kvalifikací. V březnu 2026 přijala agentura EUAA aktualizované „Operativní standardy a ukazatele pro přijímání včetně aspektů souvisejících se zranitelností“[61]. Zaměřuje se na děti a zranitelnost.

Hlavní výzvy a další kroky

Členské státy musí řešit nedostatky, které by mohly vést ke zpoždění v postupech, v případě potřeby vytvořit nové kapacity nebo zajistit odpovídající kvalitní podmínky v zařízeních s ohledem na specifické potřeby a zranitelnost zejména dětí, včetně nezletilých osob bez doprovodu. V případě potřeby je třeba zavést přechodná opatření, aby byla zaručena dostatečná kapacita. Úsilí je zapotřebí zejména tam, kde členské státy nemají jasné plány na vytvoření

[56] Např. Kypr, Itálie, Malta, Slovinsko a Švédsko.
[57] Např. Belgie, Kypr, Německo, Nizozemsko, Slovinsko a Švédsko.
[58] Práce na informačních systémech souvisejících s přijímáním probíhají v Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, Litvě, Finsku, Francii, Itálii, na Maltě, Slovensku, ve Slovinsku, Španělsku a dalších zemích. Ačkoli Finsko disponuje vyspělým systémem, je vzhledem k nedostatku odborníků v oblasti IT nutné stanovit priority úkolů. Slovinsko všechny práce do června 2026 nedokončí. Jiné země, jako například Španělsko, vykazují dobrý pokrok. Estonsko provede integraci systémů IT po červnu v rámci jiného projektu a zajistí, aby do června bylo zavedeno veškeré potřebné propojení.
[59] Česko.
[60] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-management-reception-centre-arrival.
[61] Pokyny aktualizují a konsolidují tyto dokumenty: Pokyny k podmínkám přijímání: Operativní standardy a ukazatele (2016); Pokyny k podmínkám přijímání dětí bez doprovodu: Operativní standardy a ukazatele (2018). https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-reception-operational-standards-and-indicators; https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-vulnerability-operational-standards-and-indicators.

odpovídajících přijímacích kapacit nebo v nedávné době provedly jejich snížení[62]. Zejména v těchto případech musí příslušné členské státy zajistit, aby všechna tato opatření byla v souladu s celkovou potřebou dobře připravených azylových a přijímacích systémů.

Agentura EUAA organizuje osvětové činnosti na podporu nástrojů, pokynů a školení a bude pokračovat v pořádání tematických seminářů a výměnných programů pro členské státy. Na žádost Komise vypracuje agentura EUAA pokyny k modelům příjímání.

Většina členských států musí směrnici o podmínkách přijímání ještě provést ve vnitrostátním právu a sdělit Komisi příslušné texty spolu s vysvětlujícím dokumentem do 12. června. Komise vyzývá všechny členské státy, aby určily odpovědné orgány a co nejdříve sdělily tyto informace, a usnadnily tak výměnu informací o provádění.

Přesné a úplné údaje o příjmu mají zásadní význam pro posouzení situace v oblasti příjímání. Členské státy jsou povinny podat zprávu o základních ukazatelích přijímání pro příští roční zprávu o azylu a migraci v Evropě. Od roku 2027 budou tedy členské státy agentuře EUAA vykazovat údaje o úplném souboru ukazatelů přijímání. Členské státy budou muset dále zlepšit vykazování a podrobnost údajů, aby zajistily srovnatelné a úplné statistiky.

3.4. ZÁKLADNÍ PRVEK 4 – SPRAVEDLIVÁ, ÚČINNÁ A KONVERGENTNÍ AZYLOVÁ ŘÍZENÍ

Nově přijatý seznam EU bezpečných zemí původu dává členským státům možnost uspíšit některé prvky nařízení, zejména uplatnění 20% (nebo nižší) míry uznání jako důvodu pro zrychlené řízení, a možnost určit bezpečné země původu a bezpečné třetí země s výjimkami pro určité části území členského státu nebo jasně identifikovatelné kategorie osob.

Různé členské státy přijímají opatření k řešení stávajících nevyřízených případů a ke zlepšení jejich řízení. To zahrnuje vytvoření specializovaných týmů, přijímání dalších zaměstnanců, reformu procesů prostřednictvím digitalizace a integrovaných systémů řízení případů a harmonizaci pracovních postupů a procesů mezi různými zúčastněnými stranami[63]. Takže členské státy také využívají podporu agentury EUAA například ke společnému vypracování postupů, žádosti o nasazení nebo výcvik či operační podporu[64]. Mnohé členské státy pokračují ve spolupráci se soudními orgány a přijímají konkrétní opatření k přizpůsobení vnitrostátních soudních postupů požadavkům paktu, k posílení účinnosti soudních systémů a ke zvýšení kapacity pro vyřizování odvolání[65].

Agentura EUAA pracuje na několika produktech, které členským státům pomohou při zavádění nových azylových řízení. Dne 25. listopadu 2025 byly zveřejněny operativní standardy a

[62] Obavy související s přijímáním, zejména pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu, přetrvávají na Kypru, v Belgii, Nizozemsku a Řecku. Španělsko snižuje kapacity v souvislosti s poklesem počtu příchodů. Francie v roce 2025 reorganizovala svůj systém přijímání tím, že snížila věcnou pomoc a poskytla finanční příspěvek žadatelům, kterým nebyla poskytnuta věcná pomoc (členské státy mohou poskytnout materiální podmínky přijímání prostřednictvím věcné pomoci nebo peněžních prostředků / poukázek).
[63] Mezi členské státy, které v současné době provádějí tyto různé reformy, patří Rakousko, Belgie, Chorvatsko, Kypr, Estonsko, Finsko, Německo, Irsko, Itálie, Lucembursko, Malta, Portugalsko a Španělsko.
[64] Např. Belgie, Bulharsko, Kypr, Německo, Řecko, Irsko, Itálie, Litva a Portugalsko.
[65] Rakousko, Belgie, Chorvatsko, Kypr, Česko, Irsko, Itálie, Litva, Lucembursko, Finsko, Estonsko, Portugalsko, Slovinsko, Lotyšsko a Španělsko.

ukazatele agentury EUAA pro azylové řízení[66], které mají podpořit členské státy v dosažení spravedlivého a účinného azylového řízení a posílit společný evropský azylový systém na operativní úrovni. Agentura EUAA také nadále aktivně spolupracuje s členy soudů a tribunálů na různých tématech[67].

Hlavní výzvy a další kroky

Je třeba pokračovat v konkrétních opatřeních a v některých případech je zintenzivnit, aby se **vyřešily stávající nevyřízené případy** a zabránilo se vzniku nových[68]. Mezi opatření, která musí členské státy přijmout, patří neprodlené zahájení náborových řízení, ať už na dobu určitou či neurčitou, a zajištění nezbytného školení, aby se zaměstnanci důkladně seznámili s novým rámcem, případně ve spolupráci s agenturou EUAA[69]. Současně se snižováním počtu nevyřízených případů by členské státy měly také posilovat soudní kapacitu. Vzhledem k riziku přetížení soudních systémů a nedostatku zaměstnanců, které může být důsledkem zkrácení lhůt v rámci nových postupů, musí vnitrostátní správní orgány zajistit účinnou koordinaci mezi příslušnými službami.

V rámci přípravných prací musí členské státy rovněž přijmout nezbytná opatření a případně zavést legislativní změny, aby zajistily účinný přístup k azylovému řízení, přičemž musí vždy dodržovat zásadu nenavracení.

Podle nařízení o azylovém řízení jsou členské státy povinny do 12. června 2026 oznámit Komisi další příslušné vnitrostátní orgány, kromě rozhodujícího orgánu, odpovědné za přijímání žádostí, jakož i určený příslušný orgán pro registraci žádostí. Musí rovněž určit vnitrostátní kontaktní místo pro účely uvedeného nařízení i kvalifikačního nařízení a sdělit Komisi jeho kontaktní údaje. Komise poté tyto informace sdělí ostatním členským státům.

3.5. ZÁKLADNÍ PRVEK 5 – ÚČINNĚJŠÍ A SPRAVEDLIVĚJŠÍ ŘÍZENÍ O NAVRÁCENÍ

Souběžně s jednáním o návrhu nařízení o navracení Komise a členské státy určí praktická a operativní opatření ke zvýšení účinnosti navracení. Téměř všechny členské státy upravily svůj rámec nebo praxi tak, aby vydávání rozhodnutí o navrácení úzce souviselo se zamítavými rozhodnutími o azylu v souladu s nařízením o azylovém řízení. Členské státy zavádějí další opatření v rámci širšího společného úsilí o zjednodušení a zefektivnění administrativních procesů[70]. Členské státy podnikly kroky k modernizaci svých vnitrostátních systémů řízení o navrácení: k dnešnímu dni zavedlo 22 členských států s podporou agentury Frontex[71] IT řešení

[66] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-procedure.
[67] https://www.euaa.europa.eu/sites/default/files/2025-11/2026_Courts_Tribunals_Schedule_Activities_EN.pdf.
[68] Mezi členské státy, které se nadále potýkají s problémy, patří Belgie, Chorvatsko, Kypr, Finsko, Německo, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Portugalsko a Španělsko.
[69] Agentura EUAA pokračuje v aktualizaci svých vzdělávacích modulů a v přípravě nových. Doposud bylo aktualizováno nebo nově vypracováno 26 vzdělávacích modulů, čímž byly evropské osnovy v oblasti azylu uvedeny do souladu s paktem.
[70] Jedná se o Rakousko, Itálii, Rumunsko, Slovinsko, Kypr (nové středisko asistovaných dobrovolných návratů pro zranitelné osoby), Bulharsko a Česko (asistované dobrovolné návraty), a pokud jde o úřady pro navracení: Bulharsko a Švédsko. Polsko plánuje novou strategii pro návraty a obnovuje úsilí o zvýšení návratů.
[71] Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Česko, Estonsko, Finsko, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Švýcarsko.

pro správu případů navracení osob, a to na základě analýzy nedostatků oproti vzorovému IT systému (model RECAMAS).

S podporou koordinátora pro navracení pokračují členské státy a agentura Frontex v úsilí o cílená opatření v oblasti navracení a koordinaci operativních opatření s cílem zvýšit počet návratů do společných prioritních třetích zemí. V případě řízení o návratu na hranicích je pravděpodobné, že členské státy s nejvyšším počtem případů řízení na hranicích budou navracet státní příslušníky třetích zemí do skupiny třetích zemí, které mají pro daný členský stát zvláštní význam. Koordinovaná opatření by se měla zaměřit na nasazení styčných důstojníků v těchto třetích zemích, zvýšení počtu dobrovolných návratů, společné návratové operace a identifikační nástroje.

Agentura Frontex ve spolupráci s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami shromáždila osvědčené postupy týkající se účinné identifikace a dokumentace státních příslušníků třetích zemí pro účely navracení. Osvědčené postupy, které výslovně odrážejí krátké lhůty a provozní omezení zavedená řízeními o návratu na hranicích, budou členským státům k dispozici ve druhém čtvrtletí roku 2026.

Počet návratů podpořených agenturou Frontex stále roste a v roce 2025 bude tvořit téměř polovinu všech návratů z Unie. Práce nasazených příslušníků stálého útvaru, jako jsou specialisté na navracení, pracovníci doprovodu a podpory při nuceném navracení agentury Frontex a pozorovatelé základních práv, nadále podporuje návratové procesy členských států. Kromě standardního nasazení plánuje agentura v členských státech nasadit týmy složené z pracovníků doprovodu a podpory při nuceném navracení agentury Frontex i specialistů na navracení. To by umožnilo koordinovanější přístup k podpoře řízení o návratu na hranicích a pružnější jednání.

V první polovině roku 2025 všechny členské státy nadále aktivně využívají program EU pro opětovné začlenění agentury Frontex, který v současné době poskytuje pomoc v oblasti opětovného začlenění v přibližně 40 zemích původu. V reakci na žádosti členských států agentura Frontex nadále poskytuje členským státům cílenou podporu při budování kapacit, aby harmonizovala poradenství v oblasti návratu a opětovného začlenění prostřednictvím pravidelných a multiplikačních školení.

Při výměnách se třetími zeměmi a při příležitostech, jako jsou zasedání týkající se regionálních procesů v oblasti migrace, Komise partnerům sdělila důsledky řízení o návratu na hranicích a potřebu zlepšit celkovou spolupráci, aby se zvýšila účinnost postupů a dodržovaly časové rámce. Hlavní prvky byly představeny také na konferenci velvyslanců EU 2026.

Hlavní výzvy a další kroky

V zájmu účinnějších a efektivnějších postupů by Evropský parlament a Rada měly rychle dosáhnout dohody o navrhovaném nařízení o navracení. Kromě toho Komise letos předloží návrh na digitalizaci správy případů v oblasti navracení, zpětného přebírání a opětovného začlenění.

Členské státy by měly více využívat současné možnosti podpory poskytované agenturou Frontex v oblasti navracení: v současné době využívají více než 60 % tohoto druhu podpory pouze tři členské státy. Komise a agentura Frontex spolupracují s členskými státy na zjišťování

provozních potřeb a hledání praktických řešení pro provádění řízení o návratu na hranicích, a to i v rámci specializovaných seminářů. Agentura Frontex bude i nadále přizpůsobovat podporu členským státům na základě výsledků svého každoročního průzkumu.

Navracení a zpětné přebírání osob zůstávají klíčovými prvky komplexního přístupu ke spolupráci se třetími zeměmi v oblasti migrace. Zkušenosti ukazují, že pokud je povinnost zpětného přebírání vlastních státních příslušníků prováděna strukturovaným způsobem s jasnými a dohodnutými pravidly, podpoří to pravidelný dialog. Dohoda o zpětném přebírání osob mezi EU a Nigérií, kterou strany nedávno parafovaly, jde tímto směrem a poskytuje strukturovaný rámec pro spolupráci. To je nezbytné pro řešení konkrétních problémů a nalezení řešení na základě politické vůle ke spolupráci. Dobře fungující spolupráce v oblasti zpětného přebírání osob se třetími zeměmi, jejichž státní příslušníci podléhají řízení o návratu na hranicích, je klíčovým předpokladem pro to, aby nová povinná řízení na hranicích fungovala v praxi. V této souvislosti je rovněž nezbytné zajistit koordinaci mezi delegacemi EU a velvyslanectvími členských států, aby měly k dispozici dostatečné informace a kapacity pro činnost ve třetích zemích a aby navracení a zpětné přebírání osob bylo začleněno do širšího souboru zájmů EU vůči dané třetí zemi.

3.6. ZÁKLADNÍ PRVEK 6 – ZAJISTIT, ABY PRAVIDLA PŘÍSLUŠNOSTI FUNGOVALA

Dobré fungování stávajících dublinských pravidel a nových pravidel podle nařízení o řízení azylu a migrace má pro pakt zásadní význam. Pravidla pro zavedení nového systému příslušnosti byla přijata v říjnu 2025[72]. Několik členských států posiluje kapacity svých dublinských jednotek prostřednictvím náboru nových zaměstnanců nebo vnitřních přeložení[73]. Členské státy přijímají i další opatření. Patří mezi ně vnitřní reorganizace, zlepšení IT systému a systému správy případů, nové pokyny a školení, zdokonalení postupů pro zranitelné skupiny a rodiny, zřízení nových specializovaných zařízení pro osoby podléhající přemístění a zvýšení doprovodných opatření, jako jsou poradenské služby[74].

Nové „Operativní standardy a ukazatele nařízení o řízení azylu a migrace“ agentury EUAA, přijaté v březnu 2026[75] a vypracované společně s členskými státy, plně revidují a aktualizují stávající standardy a ukazatele pro nařízení Dublin III[76]. Nabízejí členským státům podporu a poradenství při provádění nařízení o azylu a řízení migrace se zaměřením na mechanismus určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, aby pomohly

[72] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2025/2055 ze dne 2. října 2025, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351, pokud jde o řízení azylu a migrace, a kterým se zrušuje nařízení Komise (ES) č. 1560/2003.
[73] Rakousko (vnitřní přeložení), Belgie, Chorvatsko, Estonsko, Řecko, Malta, Portugalsko a Slovinsko.
[74] Např. vnitřní reorganizace v Chorvatsku a Irsku; zlepšení IT systému a systému správy případů v Belgii, Bulharsku, Kypru, Česku, Dánsku, Francii, Finsku, Irsku a Itálii; nové pokyny, včetně těch, které se týkají zranitelných skupin a rodin v Rakousku, Česku, Francii a Irsku; další školení v Rakousku, Česku, Francii, Irsku, Portugalsku a Švédsku; zřízení speciálních zařízení pro ubytování osob přemístěných z důvodu příslušnosti v Belgii, Finsku, Německu a Slovinsku, ale také posílení poradenství pro řešení rizika útěku, jako například v Belgii.
[75] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-migration-management-regulation.
[76] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění).

dosáhnout spravedlivých a účinných postupů a posílily společný evropský azylový systém. Jako doplněk k těmto pokynům pracuje agentura EUAA na nových doporučeních pro praktická řešení, včetně organizace přemisťování, koordinace mezi příslušnými zúčastněnými stranami, prevence útěků a zajištění dodržování základních práv v průběhu celého řízení.

Hlavní výzvy a další kroky

Pro zajištění udržitelného přechodu ze současného dublinského systému na nová pravidla příslušnosti je třeba věnovat zvláštní pozornost operativní spolupráci mezi členskými státy. Členské státy by se měly aktivně zapojit do usnadňování přemisťování a spolupráce v praktických a logistických záležitostech. Členské státy musely svá určená místa pro přemístění z důvodu příslušnosti oznámit do 12. dubna 2026[77]. To je pro přechod na nový systém příslušnosti zásadní. Přestože reformy probíhají, v některých členských státech stále přetrvává nedostatek personálu, který je třeba řešit[78].

Komise vede úzký dialog s členskými státy, aby zajistila podmínky pro to, že přemístění budou moci probíhat vůči všem členským státům v souladu s novými pravidly, jakmile se začnou uplatňovat. Komise do 12. července a poté znovu do 15. října posoudí, zda nedošlo k nápravě stávajících postupů v souvislosti s platnými pravidly pro přemístění a zda tedy nepředstavuje systémové nedostatky, které by mohly mít vážné negativní důsledky pro fungování nařízení o řízení azylu a migrace.

Komise dokončí akty v přenesené pravomoci plánované v rámci nařízení o azylu a řízení migrace s cílem usnadnit uplatňování pravidel pro nezletilé osoby bez doprovodu a závislé osoby, včetně určení odpovědnosti na základě těchto kritérií. Modernizace sítě DubliNet pokračuje na základě koncepčního dokumentu vypracovaného agenturou eu-LISA a Komisí a schváleného členskými státy v červnu 2024. Agentura eu-LISA rovněž připravuje technické a provozní podrobnosti komunikace mezi členskými státy prostřednictvím sítě DubliNet.

3.7. ZÁKLADNÍ PRVEK 7 – ZAJIŠTĚNÍ TOHO, ABY SOLIDARITA FUNGOVALA

V listopadu 2025 byl zahájen první roční cyklus řízení migrace přijetím roční zprávy o azylu a migraci v Evropě, která hodnotí migrační situaci v Unii a členských státech za období červenec 2024 – červen 2025 a určuje možné trendy a vývoj pro nadcházející rok[79]. Na základě závěrů zprávy přijala Komise prováděcí rozhodnutí[80], kterým určila členské státy, které jsou vystaveny migračnímu tlaku (Kypr, Řecko, Itálie a Španělsko), riziku migračního tlaku (Belgie, Bulharsko, Estonsko, Německo, Irsko, Francie, Chorvatsko, Lotyšsko, Litva, Nizozemsko, Polsko a Finsko) a významné situaci v oblasti migrace (Bulharsko, Česko, Estonsko, Chorvatsko, Rakousko a Polsko). V návaznosti na návrh Komise na prováděcí akt Rady, kterým se zřizuje rezervoár solidarity, svolala Rada Fórum solidarity EU na vysoké úrovni, kde členské státy přislíbily své solidární příspěvky[81]. Dne 19. prosince 2025 přijala Rada prováděcí

[77] Všechny členské státy kromě Maďarska prozatím určená místa agentuře EUAA oznámily.
[78] Chorvatsko, Řecko, Itálie, Portugalsko a Rumunsko.
[79] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52025DC0795.
[80] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2025/2323 ze dne 11. listopadu 2025 podle článku 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1351.
[81] Příspěvky přislíbily všechny členské státy kromě Maďarska a Slovenska.

rozhodnutí o zřízení rezervoáru solidarity na rok 2026 s referenčním počtem 21 000 relokací nebo jiných forem solidární podpory nebo finančních příspěvků ve výši 420 milionů EUR[82]. Koordinátor EU pro solidaritu v současné době připravuje zprovoznění skupiny v rámci Platformy solidarity[83].

Nová praktická příručka EUAA k mechanismu solidarity, přijatá v březnu 2026[84], poskytuje pokyny pro praktické provádění mechanismu solidarity vnitrostátními orgány, zejména v případě relokací. Druhá část se zaměří na kompenzace v oblasti příslušnosti.

Hlavní výzvy a další kroky

Úspěšně pokračuje práce na realizaci prvního rezervoáru solidarity a mezi Komisí a všemi členskými státy probíhá dialog. Fórum solidarity EU na technické úrovni bude svoláno poté, co se pakt začne v červnu plně uplatňovat, aby se pokročilo v zavádění mechanismu solidarity na základě návrhu koordinátora pro solidaritu na vyvážené a spravedlivé rozdělení rezervoáru mezi členské státy, které z něj budou mít prospěch. V rámci přípravy na tuto akci probíhají v současné době podrobné výměny názorů se všemi členskými státy v rámci Platformy solidarity a dvoustranné výměny názorů s přijímajícími i přispívajícími členskými státy. Komise bude dále usilovat o to, aby všechny členské státy do rezervoáru solidarity přispívaly. Pro provádění rezervoáru solidarity je i nadále klíčové, aby v přijímajících členských státech nedocházelo k systémovým nedostatkům, pokud jde o pravidla příslušnosti podle nařízení o řízení azylu a migrace, které by mohly mít vážné negativní důsledky pro fungování systému. V případě zjištění takových nedostatků nebudou přispívající členské státy povinny své závazky plnit.

Po zahájení prvního ročního cyklu řízení migrace se zlepšila kvalita a úplnost údajů. Pro příští cyklus je však třeba vykonat více práce[85]. Členské státy by měly zajistit, aby kvantitativní a kvalitativní údaje a informace byly včas hlášeny příslušným orgánům EU, zejména agentuře EUAA, agentuře Frontex a Eurostatu, jak je stanoveno v nařízení o řízení azylu a migrace. Probíhající práce na vytvoření nového modelu datového toku by měly zajistit jednotný soubor oficiálních evropských statistik o mezinárodní ochraně[86]. To by Komisi umožnilo dále zlepšit kvalitu a komplexnost jejího hodnocení při určování migrační situace v členských státech.

3.8. ZÁKLADNÍ PRVEK 8 – PŘIPRAVENOST A PLÁNOVÁNÍ PRO NEPŘEDVÍDANÉ UDÁLOSTI

Nedávný geopolitický vývoj, například na Blízkém východě, dále podtrhuje význam připravenosti a plánování pro nepředvídané události. Jak uvedli vedoucí představitelé v

[82] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/2642 ze dne 22. prosince 2025, o zřízení ročního rezervoáru solidarity na rok 2026.
[83] Dne 23. března 2026 se konalo zasedání Platformy solidarity, jehož cílem bylo připravit zprovoznění rezervoáru solidarity pro rok 2026, jakmile pakt vstoupí v platnost.
[84] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-solidarity-mechanism-part-i.
[85] Na základě první roční zprávy přetrvávaly v několika členských státech značné nedostatky v údajích, zejména v oblasti navracení, rozhodnutí o odvolání v azylovém řízení, přijímacích systémů, nezletilých osob bez doprovodu a nelegálního pobytu. Neúplné nebo chybějící údaje u jednoho nebo více ukazatelů vykázalo Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Česko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Maďarsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Lucembursko, Portugalsko, Rumunsko a Španělsko.
[86] Zavádí se společný projekt agentury EUAA a Eurostatu, jehož cílem je zefektivnit statistiky o mezinárodní ochraně. Pracovní dohoda mezi oběma subjekty má být podepsána do poloviny roku 2026 a nový datový tok bude platit od referenčního měsíce července 2025.

závěrech Evropské rady z března 2026[87], je EU připravena plně mobilizovat své diplomatické, právní, operační a finanční nástroje, aby zabránila nekontrolovaným migračním pohybům do EU a zachovala v Evropě bezpečnost. Komise a příslušné agentury EU pozorně sledují vývoj a možné dopady na migrační toky, mimo jiné prostřednictvím včasného varování, předpovědí a modelování scénářů, aby zajistily informovanost o situaci a v případě potřeby podpořily včasné a koordinované reakce. Komise spolu s agenturou EUAA a agenturou Frontex spolupracuje s členskými státy v rámci specializovaných výměn názorů s cílem projednat možné scénáře a plánování pro nepředvídané události na vnějších hranicích[88] a v oblasti azylu a přijímání v případě zvýšených migračních toků a určit oblasti, kde mohou být zapotřebí další opatření ke zvýšení připravenosti.

Všechny členské státy kromě jednoho[89] prozatím své vnitrostátní plány pro nepředvídané události agentuře EUAA předložily. Většina těchto plánů odráží základní prvky šablony vypracované agenturou EUAA; plány se však liší v míře úplnosti, pokud jde o azyl, přijímání a nezletilé osoby bez doprovodu[90]. V návaznosti na předchozí stav provádění paktu již některé členské státy revidují nebo doplňují své plány pro nepředvídané události[91]. Několik členských států[92] rovněž informovalo o nedávných nebo plánovaných testech a simulačních cvičeních svých různých plánů pro nepředvídané události.

Hlavní výzvy a další kroky

Celkově lze říci, že pro úroveň připravenosti Unie a členských států je provádění nových ustanovení paktu prospěšné. Komise a agentura EUAA pokračují ve spolupráci s členskými státy s cílem určit osvědčené postupy a oblasti, které je třeba v plánech posílit, a to i v rámci plánu pro připravenost na migraci a pro migrační krize. Zlepšení a další vyjasnění by si zasloužily zejména oblasti, jako je azylové řízení a jmenování a zátěž zástupců nezletilých osob bez doprovodu. Kromě toho není v některých případech jasné, zda jsou již zavedena nebo plánována opatření v oblasti připravenosti (např. příprava logistiky a zásobování, vytváření zásob, školení nebo nárazníková přijímací kapacita). Určení měřitelných prahových hodnot a ukazatelů pro různé scénáře a opatření reakce by zvýšilo účinnost plánů pro nepředvídané události. K jejich spolehlivosti by přispěly také dobře definované aktivační a revizní postupy.

Komise vyzývá členské státy, aby zajistily, že jejich plány budou v případě potřeby doplněny, upřesněny nebo aktualizovány, přijaty a po revizi oznámeny agentuře EUAA. Kromě toho se členské státy vyzývají, aby zajistily vhodná opatření pro budování kapacit a naplánovaly

[87] https://www.consilium.europa.eu/media/mb2jpzie/cs-20260319-european-council-conclusions.pdf.
[88] Agentura Frontex aktualizovala Příručku plánování pro nepředvídané události pro správu hranic a navracení, praktický referenční dokument, který má pomoci aktivovat, testovat a zdokonalovat vnitrostátní plány pro nepředvídané události pro případ vysokého přílivu migrantů a jiných krizí na vnějších hranicích EU.
[89] Maďarsko.
[90] Např. Španělsko, Estonsko, Francie, Lotyšsko, Nizozemsko a Rakousko. V rámci dialogů Komise s členskými státy některé z těchto členských států, stejně jako Polsko, uvedly, že právě revidují nebo plánují revidovat a doplnit své plány pro nepředvídané události. Ostatní členské státy uvedly, že vzhledem k probíhajícím legislativním a administrativním přípravám na vstup paktu v platnost se revize plánů pro nepředvídané události zatím neplánují nebo se předpokládají až v pozdější fázi, nicméně v případě nutnosti by přesto mohla být opatření použita.
[91] Např. Nizozemsko a Estonsko.
[92] Např. Malta, Portugalsko, Španělsko, Francie a Itálie informovaly o nedávných nebo plánovaných cvičeních souvisejících s jejich plány pro nepředvídané události.

činnosti k testování plánů pro nepředvídané události (např. simulace, table-top cvičení nebo jiné mechanismy zátěžového testování). Členské státy budou muset rovněž oznámit Komisi a agentuře EUAA, zda bude plán pro nepředvídané události aktivován od 12. června 2026 nebo dříve, zda členský stát provedl ve vnitrostátním právu a začal uplatňovat směrnici o podmínkách přijímání před tímto datem[93].

Agentura EUAA poskytuje členským státům technickou podporu prostřednictvím strukturované zpětné vazby a cílených činností na požádání. Zpětná vazba k vnitrostátním plánům pro nepředvídané události byla dosud poskytnuta devíti členským státům[94]. Agentura EUAA zahájila přípravu praktické příručky metodiky plánování pro nepředvídané události s podporou a přispěním Komise, členských států a agentury Frontex, jejíž dokončení se očekává v roce 2027. Cílem praktické příručky je poskytnout členským státům strukturované, praktické a operativní pokyny na podporu revize jejich vnitrostátních plánů pro nepředvídané události. Plánování pro nepředvídané události v oblasti přijímání a azylu bude posuzováno v rámci pravidelného víceletého monitorovacího programu agentury EUAA. Po přijetí revidované metodiky monitorování bude od června 2026 zahájeno monitorování v plném rozsahu, přičemž v prvním roce budou monitorovány tři členské státy – Slovensko, Malta a Bulharsko – a v následujících letech v průměru pět členských států.

3.9. ZÁKLADNÍ PRVEK 9 – NOVÉ ZÁRUKY PRO ŽADATELE O MEZINÁRODNÍ OCHRANU A ZRANITELNÉ OSOBY A INTENZIVNĚJŠÍ MONITOROVÁNÍ ZÁKLADNÍCH PRÁV

Pokračují práce na opatřeních v oblasti právního poradenství a monitorování základních práv. Téměř všechny členské státy jsou blízko uzavření ujednání, která zajistí poskytování bezplatného právního poradenství ve správní fázi řízení, ačkoli třetina členských států musí ještě dokončit potřebné legislativní změny[95]. Provozně se většina členských států rozhodla spolupracovat s různými externími partnery, nezávislými agenturami a/nebo sdruženími právníků / sdruženími poskytujícímu právní pomoc nebo nevládními organizacemi[96], a to buď pokračováním stávajících ujednání, nebo zavedením nových. Až na několik z nich všechny členské státy rovněž uzavírají svá ujednání týkající se mechanismu monitorování základních práv v rámci řízení na hranicích, často s vnitrostátními ombudsmany[97].

---

[93] Dne 30. července 2025 byly členským státům rozeslány společné pokyny, jak oznamovat Komisi a agentuře EUAA aktivaci a deaktivaci plánu v případech stanovených ve směrnici o podmínkách přijímání.

[94] K 27. březnu byla zpětná vazba poskytnuta Rakousku, Kypru, Litvě, Estonsku, Nizozemsku, Maltě, Lucembursku, Polsku a Švédsku.

[95] Jedná se o Rakousko, Bulharsko, Kypr, Řecko, Itálie, Lotyšsko, Maltu, Nizozemsko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.

[96] Belgie (nevládní organizace a imigrační úřad), Bulharsko (Národní úřad pro právní pomoc), Chorvatsko (nevládní organizace), Česko (advokátní kancelář), Francie (nevládní organizace), Irsko (rada pro právní pomoc), Itálie (UNHCR), Litva (garantovaný stát), Lucembursko, Polsko (nevládní organizace), Portugalsko (sdružení právníků), Rumunsko (nevládní organizace), Slovensko (nevládní organizace), Rakousko (BBU – vládní orgán nezávislý na azylové agentuře), Slovinsko (připravuje se zadávací řízení na výběr externích pracovníků pro poskytování právní pomoci), Švédsko (nevládní organizace), Estonsko (probíhá zadávání veřejných zakázek) a Lotyšsko. Německo, Finsko, Malta a Nizozemsko se spoléhají na interní opatření uvnitř vládních orgánů, které jsou rovněž odpovědné za postupy.

[97] Rakousko, Bulharsko, Kypr, Česko, Dánsko, Estonsko, Francie (spolu s *Contrôleur général des lieux de privation de liberté*), Finsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko,

V návaznosti na své dřívější pokyny[98] vypracovala agentura FRA praktický monitorovací nástroj, který stanoví společnou metodiku pro monitorovací mechanismy. V dubnu 2026 agentura FRA rovněž uspořádala semináře na zvyšování povědomí pro pracovníky provádějící monitorování v řadě členských států[99] a zveřejnila zprávu[100] se zkušenostmi získanými z operativní činnosti agentury FRA v Řecku a Itálii s cílem informovat o provádění paktu v souladu s Listinou základních práv EU. Agentura EUAA dokončila vydání praktické příručky o bezplatném právním poradenství ve správní fázi azylového řízení[101].

V souvislosti s dětmi se členské státy zaměřují na zajištění vhodných podmínek pro přijímání a přezkum postupů posuzování věku s cílem přizpůsobit se novým pravidlům zavedeným nařízením o azylovém řízení, zejména povinnosti uplatňovat multidisciplinární přístup zahrnující skupiny kvalifikovaných odborníků[102]. Zvláštní ustanovení a konkrétní záruky týkající se dětí, včetně nezletilých osob bez doprovodu, byly naposledy projednány na výročním zasedání specializované skupiny odborníků v listopadu 2025 a na zasedání Pracovní skupiny pro azyl v březnu 2026. V říjnu 2025 byl revidován vzdělávací modul agentury EUAA o dětech v azylovém řízení. Praktická příručka k posuzování věku[103] poskytuje komplexní návod na podporu úřadů a odborníků zapojených do posuzování věku v případě nejistoty ohledně deklarovaného věku. Agentura EUAA v březnu 2026 rovněž zveřejnila Zprávu o postupech při posuzování věku[104]. Zpráva mapuje postupy, metody, záruky a role při posuzování věku v EU+ v roce 2025, zahrnuje také plánované nebo probíhající úpravy s ohledem na provádění paktu a identifikuje trendy a slibné postupy. Praktická příručka týkající se nejlepších zájmů dítěte byla přijata správní radou EUAA v březnu[105]. Agentura FRA aktualizuje příručku o dětech zbavených rodičovské péče z roku 2014[106].

S cílem identifikovat zranitelná místa revidovala agentura EUAA v listopadu 2025 vzdělávací moduly týkající se obětí genderově podmíněného násilí a v únoru 2026 žadatelů s různou sexuální orientací, genderovou identitou a projevy a pohlavními znaky. Nový soubor nástrojů pro prověřování obsahuje také přílohu o provádění předběžných kontrol zranitelnosti, pro kterou bylo připraveno přizpůsobené školení[107]. V souvislosti s navracením vyvíjí agentura

Slovinsko a Španělsko. Ostatní členské státy zvolily jiná opatření: Irsko (Hlavní inspektor pro azylové a řízení na hranicích), Německo (*Nationalale Stelle zur Verhütung von Folte*r & *Deutsches Institut fuer Menschenrechte*), Nizozemsko (Institut pro lidská práva a Nizozemský inspektorát) a Chorvatsko (vládní úřad pro lidská práva). Belgie, Itálie, Maďarsko, Malta, Řecko a Švédsko zatím dohody neuzavřely.

[98] https://fra.europa.eu/en/publication/2024/border-rights-monitoring.

[99] Estonsko, Finsko, Lotyšsko, Litva, Polsko a Rumunsko. V Rumunsku byl praktický monitorovací nástroj testován při prověřovacím simulačním cvičení.

[100] https://fra.europa.eu/en/publication/2026/operationalising-pact-migration-and-asylum-hotspot.

[101] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-free-legal-counselling.

[102] Jen málo členských států má zaveden multidisciplinární postup: Rakousko, Francie, Německo, Chorvatsko, Litva, Itálie, Norsko, Portugalsko a Švédsko.

[103] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0.

[104] EUAA: Postupy při posuzování věku v zemích EU+, https://www.euaa.europa.eu/publications/age-assessment-practices-eu-countries-0.

[105] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-best-interests-child, EUAA: Praktická příručka týkající se nejlepších zájmů dítěte v rámci mezinárodní ochrany.

[106] Agentura Evropské unie pro základní práva: Opatrovnictví dětí zbavených rodičovské péče. https://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care.

[107] Školení EUAA: Zranitelnost v Paktu o migraci a azylu, https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/vulnerability-pact-migration-and-asylum.

Frontex ve spolupráci s dalšími zúčastněnými stranami mobilní aplikaci pro práci se zranitelnými skupinami, jejíž součástí je i posouzení zranitelnosti.

Hlavní výzvy a další kroky

Členské státy, které dosud nestanovily opatření pro poskytování bezplatného právního poradenství ve správní fázi[108] nebo mechanismus pro monitorování dodržování základních práv během řízení na hranicích[109], by tak měly učinit co nejdříve. Všechny členské státy by se měly zabývat všemi nevyřešenými otázkami týkajícími se zajištění odpovídajícího financování, personálu a odborné přípravy a vymezit jasné rozdělení příslušnosti a odpovědnosti (pokud je tato úloha rozdělena mezi více subjektů, měl by být určen jasný vedoucí subjekt). V návaznosti na pokyny k vytvoření mechanismu z prosince 2024 nyní agentura FRA připravuje metodické pokyny na podporu práce budoucích pozorovatelů.

Členské státy by měly zvýšit úsilí o posílení systému opatrovnictví s cílem zajistit včasné jmenování a dostatečný počet zástupců, kteří mohou být jmenováni pro nezletilé osoby bez doprovodu, dodržování práv dětí, včetně přístupu ke vzdělání a zdravotní péči, a záruky pro děti v souvislosti s přijímáním, řízeními na hranicích a zadržením. V mnoha systémech členských států to vyžaduje oslovení různých subjektů a orgánů, jako jsou služby sociální péče o děti. Stejně tak musí členské státy zintenzivnit přípravy, aby zajistily, že budou moci provádět multidisciplinární přístup k posuzování věku, a to i na hranicích.

3.10. ZÁKLADNÍ PRVEK 10 – PŘESÍDLENÍ, ZAČLENĚNÍ A INTEGRACE

Dvouletý plán Unie pro přesídlování a humanitární přijímání na období 2026–2027, který Rada přijala dne 18. prosince 2025[110], stanoví první dvouletý cyklus koordinovaného úsilí Unie v oblasti přesídlování a humanitárního přijímání. Na základě dobrovolných závazků devíti členských států plán počítá s 10 430 bezpečnými a legálními cestami pro osoby, které potřebují mezinárodní ochranu, během dvouletého období, přičemž se zvýší spolupráce s klíčovými třetími zeměmi, které hostí vysídlené osoby. Plán, který byl připraven po konzultaci s Výborem na vysoké úrovni pro otázky přesídlování a humanitárního přijímání a který zohledňuje příspěvky členských států a globální posouzení potřeb UNHCR, vstoupil v platnost 11. ledna 2026. Na podporu provádění plánu dokončila agentura EUAA aktualizaci svých vzdělávacích modulů týkající se doplňkových možností a fáze výběru v souvislosti s přesídlováním a humanitárním přijímáním.

K účinnému řízení migrace a začleňování migrantů přispívají také legální možnosti migrace ve spolupráci se třetími zeměmi. Vízová strategie[111] a doporučení pro přilákání talentů pro inovace[112] z ledna 2026 stanoví nový rámec pro vízovou politiku a předkládá doporučení, jak zatraktivnit Unii pro vysoce kvalifikované odborníky, studenty, výzkumné pracovníky a

[108] Kypr, Řecko, Maďarsko, Estonsko, Lotyšsko a Itálie.
[109] Belgie, Maďarsko, Itálie a Malta.
[110] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/2628 ze dne 18. prosince 2025 o plánu Unie pro přesídlování a humanitární přijímání (2026–2027).
[111] Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o Strategii EU v oblasti vízové politiky, COM(2026) 43 final.
[112] Doporučení Komise (EU) 2026/311 ze dne 29. ledna 2026 o přilákání talentů pro inovace.

inovativní podnikatele, aby se podpořila konkurenceschopnost Unie v globálním kontextu. Komise rovněž zahájila činnost platformy pro přilákání talentů pro inovace, jejíž první setkání se uskutečnilo v březnu 2026 a druhé se plánuje na červen 2026.

Několik členských států ve svých vnitrostátních prováděcích plánech naznačilo, že je třeba více investovat do dalších integračních opatření nebo tato opatření dále posílit, včetně jazykového a občanského začleňování, a podporovat začleňování na trhu práce prostřednictvím usnadnění uznávání kvalifikací a ověřování dovedností. Tato práce pokračuje, různé členské státy mapují a posuzují další potřeby a zavádějí reformy[113]. Od listopadu 2025 přijal širší integrační strategii další členský stát[114]. Některé členské státy zaměřují své úsilí na specifické aspekty začleňování, jako jsou jazykové kurzy nebo občanská příprava, nebo vyvíjejí IT nástroje specifické pro začleňování[115]. Zasedání Evropské integrační sítě v prosinci 2025 se zaměřilo na výzvy a osvědčené postupy pro zajištění toho, aby migranti, kteří čelí více překážkám při začleňování na trh práce (např. žadatelé a osoby požívající mezinárodní ochrany, migrantky ve zranitelných situacích), měli rychlý a udržitelný přístup k zaměstnání a odborné přípravě související se zaměstnáním.

Hlavní výzvy a další kroky

Nyní se pozornost soustředí na provádění plánu Unie pro přesídlování a humanitární přijímání na období 2026–2027. Komise je připravena podpořit členské státy v jejich úsilí. Po létě 2026 bude svolán Výbor na vysoké úrovni pro otázky přesídlování a humanitárního přijímání, který si s členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami vymění informace o provádění plánu EU.

Opatření na podporu začleňování se v jednotlivých členských státech stále značně liší co do komplexnosti a kvality. Některé členské státy musí zvýšit své úsilí, aby pokryly nedostatky v přístupu k bezplatným integračním opatřením[116], včetně jazykových kurzů a kurzů občanské orientace, které dosud nejsou ve všech členských státech dostupné; podpora začleňování na trhu práce, včetně vzdělávání v oblasti zaměstnanosti a služeb nabízených úřady práce; a přístup k postupům uznávání kvalifikací a validace dovedností. Je důležité přejít od sporadických opatření založených na projektech k podpoře strukturálního začleňování[117] a navázat na závazky jasnými opatřeními[118]. Pro zvýšení účinnosti podpory by členské státy měly podporovat plynulý přechod mezi opatřeními včasného začleňování pro žadatele o mezinárodní ochranu a opatřeními pro osoby požívající mezinárodní ochrany. Měly by také přijmout opatření přizpůsobená specifickým potřebám a odstranit překážky pro ženy a děti nebo specifické skupiny, jako jsou osoby s potřebami v oblasti duševního zdraví[119]. Komise je připravena dále vést členské státy k co nejlepšímu využívání integračních fondů EU, jako jsou

[113] Rakousko, Belgie, Estonsko, Česko a Lotyšsko pracují na úpravě stávajících systémů a přidávání nových prvků. Portugalsko provádí systémovou reformu.
[114] Kypr. Od března 2026 přijaly všechny členské státy s výjimkou Maďarska a Rumunska strategie pro začleňování migrantů na celostátní nebo regionální úrovni. Itálie v současné době připravuje aktualizaci svého vnitrostátního integračního plánu.
[115] Např. Česko a Estonsko.
[116] Např. Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko, Slovensko a Polsko.
[117] Např. Chorvatsko, Řecko, Maďarsko, Slovensko a Rumunsko.
[118] Např. Bulharsko.
[119] See https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025SC0162.

AMIF, Evropský sociální fond+ (ESF+) a Evropský fond pro regionální rozvoj, a to i prostřednictvím výměny osvědčených postupů[120].

4. ZÁVĚR

Pokrok, kterého již členské státy, orgány a agentury EU a další zúčastněné strany dosáhly během přechodného období vedoucího k plnému uplatňování paktu v červnu, je významný. Úkol takového rozsahu a složité povahy, do něhož je zapojeno mnoho vnitřních i vnějších aktérů, však nevyhnutelně naráží i na problémy. Nacházíme se ve fázi, kdy členské státy musí pokročit ve vnitrostátních reformách a upřednostnit zavedení nových postupů a infrastruktury, které jsou pro fungování paktu nezbytné. V červnu musí být k dispozici zejména nový systém Eurodac, prověřování a povinná řízení na hranicích, opatření k uplatňování nových pravidel příslušnosti a nezbytné úpravy vnitrostátních právních předpisů. Nyní je na čase odstranit zbývající nedostatky. Komise a agentury EU jsou i nadále odhodlány pomáhat členským státům při úspěšném a včasném provádění nového rámce.

S cílem zajistit rovnováhu mezi solidaritou a spravedlivým rozdělením odpovědnosti stanoveným v paktu Komise rovněž usiluje o vyvážené rozdělení rezervoáru solidarity a jeho zprovoznění co nejdříve poté, co se začne pakt plně uplatňovat. Účinné fungování mechanismu solidarity je pro fungování paktu nezbytné. Všechny členské státy musí přispívat do mechanismu solidarity v souladu s povinnostmi stanovenými v nařízení o řízení azylu a migrace a Komise přijme nezbytná opatření, aby zajistila dodržování těchto povinností všemi členskými státy. Kromě toho Komise v červenci a znovu v říjnu posoudí, zda stávající praxe týkající se platných pravidel pro předávání osob přetrvává, a představuje tak systémové nedostatky, které by mohly mít vážné negativní důsledky pro fungování nařízení o řízení azylu a migrace.

Po červnu budou členské státy, Komise a agentury EU pokračovat v práci, aby společně zajistily zavedení a účinnost všech prvků nového evropského migračního systému. V říjnu 2026 Komise zahájí svůj druhý roční migrační cyklus, včetně roční zprávy o azylu a migraci, která poskytne komplexní přehled o azylové a migrační situaci v EU a zhodnotí migrační situaci, které členské státy čelí.

[120] To by mohlo být provedeno prostřednictvím Skupiny odborníků v oblasti integrace migrantů ESF+, https://socialinnovationplus.eu/cop/migrant-integration/.